

सन २०१४-१५ मध्ये गाळप हंगाम घेतलेल्या साखर कारखान्यांस ऊस पुरविण्या-या शेतक-यांच्या एफआरपीची रक्कम अदा करण्यासाठी दीर्घ मुदतीचे कर्जावर व्याज अनुदान देण्याबाबत.

मोहनराव शिंदे सहकारी साखर कारखाना लि.,
मोहननगर-आरग, ता. मिरज, जि.सांगली.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : ससाका-२०१८/प्र.क्र.५०/३-स
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २८ फेब्रुवारी, २०१८.

वाचा :-

- १) भारत सरकार, खाद्य व सार्वजनिक वितरण विभाग, नवी दिल्ली यांची अधिसूचना क्र.१(५)/२०१५/एस.पी.-१, दि.२३.०६.२०१५
- २) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग क्र. ससाका-२०१५/प्र.क्र.२२६/३-स, दि.३०.०७.२०१५.
- ३) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग क्र. ससाका-२०१५/प्र.क्र.२२६अ/३-स, दि.०५.०९.२०१५.
- ४) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग क्र. ससाका-२०१५/प्र.क्र.३८५/३-स, दि.०९.१२.२०१५.
- ५) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक: अर्थसं-२०१५/प्र.क्र.८९/अर्थ-३, दि.२०.०४.२०१६.
- ६) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक: अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८.०४.२०१७, ३०.०६.२०१७ व दिनांक ०६.०२.२०१८.
- ७) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक: संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.३१/कोषा-प्रशा-५, दि.१०.०५.२०१६.
- ८) साखर आयुक्त यांचे क्रमांक :साआ/सॉफ्टलोन/व्याज अनुदान/कक्ष-७/अर्थ-२/२०१७-१८, दि.२४.०१.२०१८ व दि.२१.०२.२०१८ ची पत्रे.

प्रस्तावना:

सन २०१४-१५ च्या गाळप हंगामात शेतक-यांना ऊसासाठी एफआरपीची रक्कम देण्याकरिता मदत व्हावी म्हणून, केंद्र शासनाने दि.२३ जून, २०१५ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार सॉफ्ट लोन योजना जाहीर केली. सदर योजनेस अनुलक्षून गाळप हंगाम २०१४-१५ मधील एफ.आर.पी. प्रमाणे एकूण देय ऊस किंमतीच्या ५० टक्के रक्कम दि.३०/६/२०१५ अखेर ज्या कारखान्यांनी अदा केलेली आहे, तसेच ज्या कारखान्यांनी हंगाम २०१३-१४ व २०१४-१५ मध्ये गाळप घेतले आहे, अशा राज्यातील पात्र १४८सहकारी व खाजगी साखर कारखान्यांना केंद्र शासनाने जाहीर केलेली योजना लागू करण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय घेण्यात आलेला आहे. तद्नंतर या योजनेच्या निकषांत न बसणा-या २२ सहकारी व खाजगी साखर कारखान्यांना तसेच सदर दोन्ही योजनांत न बसणा-या ६ सहकारी व खाजगी साखर कारखान्यांना सॉफ्ट लोन-व्याज अनुदान योजना लागू करण्यात आल्या. उपरोक्त तिन्ही योजनेतील प्रमुख तरतुदी व त्या अंतर्गत सॉफ्ट लोन वितरण पुढीलप्रमाणे आहे:-

१) शासन निर्णय दि. ३०/७/२०१५ नुसार सॉफ्ट लोन योजना:-

गाळप हंगाम २०१४-१५ मधील एफ.आर.पी.प्रमाणे एकूण देय ऊस किंमतीच्या ५०% रक्कम दि.३०/६/२०१५ अखेर ज्या कारखान्यांनी अदा केलेली आहे, तसेच ज्या कारखान्यांनी हंगाम २०१३-१४ व

२०१४-१५ मध्ये गाळप घेतलेले आहे, अशा पात्र १४८ सहकारी व खाजगी साखर कारखान्यांसाठी सदर योजना लागू करण्यात आली. गाळप हंगाम सन २०१३-१४ मध्ये उत्पादित केलेल्या पांढ-या साखरेच्या ११% साठ्यावर प्रति मे.टन रु.२४०००/- प्रमाणे बँकांकडून कर्ज उपलब्ध करून देण्यास, तसेच प्रथम वर्षाच्या कर्जावरील सरळ व्याजाच्या १०% किंवा बँकेकडून आकारण्यात येणारे व्याज दर यामधील जो दर कमी असेल, त्यानुसार प्रथम वर्षाचे व्याज अनुदान केंद्र शासनाने दिल्यावर उर्वरित कर्जावरील रेड्युसिंग बॅलंसनुसार पुढील ४ वर्षाचे व्याज अनुदान राज्य शासन देईल, असा निर्णय दि.३० जुलै, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आलेला आहे. त्यानुसार १४८ पात्र कारखान्यांना रु.२००० कोटी इतक्या कर्ज पात्र रकमेवरील केंद्र शासनामार्फत देय असलेल्या पहिल्या वर्षाची व्याज अनुदानाची रक्कम वगळता पुढील ४ वर्षांचा व्याज अनुदानाचा भार रु. ४०० कोटी इतका मंजूर करण्यात आला आहे.

२) शासन निर्णय दि.५/९/२०१५ नुसार सॉफ्ट लोन योजना:-

राज्यातील ज्या साखर कारखान्यांनी गाळप हंगाम २०१४-१५ मधील एफआरपीप्रमाणे एकूण देय रकमेच्या ५०% पेक्षा जास्त एफआरपीची रक्कम दि.३०.०६.२०१५ पर्यंत दिली आहे, मात्र सन २०१३-१४ मध्ये गाळप हंगाम घेतला नाही, अशा केंद्र शासनाच्या अधिसूचनेनुसार उपरोक्त योजनेत अपात्र ठरणा-या २२ सहकारी व खाजगी साखर कारखान्यांना शेतक-यांच्या FRP ची रक्कम देता यावी, म्हणून ही योजना राज्य शासनाने लागू केली. या साखर कारखान्यांना सन २०१४-१५ मधील दि. ३० जून, २०१५ पर्यंतच्या उत्पादित पांढ-या साखरेच्या ११% साखर साठ्याच्या प्रति मे.टन रु.२४०००/- प्रमाणे किंवा (प्रलंबित ऊस देयक(-) उचल न केलेले तारण कर्ज) यापैकी जी रक्कम कमी असेल, इतक्या कर्जास त्यांचे कर्ज उचल क्षमतेनुसार पात्र ठरतील आणि या पात्र कर्जापोटीचे सरळ व्याजाच्या १०% किंवा बँकेकडून आकारण्यात येणारा व्याज दर यामधील जो दर कमी असेल, त्यानुसार रेड्युसिंग बॅलंसनुसार जास्तीत जास्त ५ वर्षांचे व्याज अनुदान राज्य शासनाने देण्याचा निर्णय दि.५ सप्टेंबर, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला. त्यानुसार रु.१८७.७६ कोटी पात्र कर्ज रकमेवरील ५ वर्षांचे व्याज अनुदानासाठी रु.५६.३३ कोटी भार मंजूर करण्यात आला आहे.

३) शासन निर्णय दि.९/१२/२०१५ नुसार सॉफ्ट लोन योजना:-

उपरोक्त दोन्ही योजनांचा लाभ मिळू न शकलेल्या आणि दि.३१/८/२०१५ पर्यंत ५०% पेक्षा जास्त एफआरपीची रक्कम अदा केलेल्या ६ साखर कारखान्यांना राज्य शासनाने सदर योजना लागू केली. त्यांनी उत्पादित केलेल्या पांढ-या साखरेच्या ११% उत्पादनाच्या प्रती मे.टन रु.२४०००/- प्रमाणे (दोन्ही वर्षे गाळप हंगाम घेतलेल्या कारखान्यांसाठी सन २०१३-१४ मधील उत्पादनाच्या ११% आणि २०१३-१४ चा गाळप हंगाम न घेतलेल्या दोन कारखान्यांसाठी दि. ३०/६/२०१५ पर्यंतच्या पांढ-या साखरेच्या उत्पादनाच्या ११% किंवा दि.३१/०८/२०१५ अखेर (प्रलंबित ऊस देयक (-) उचल न केलेले तारण कर्ज) यापैकी जी रक्कम कमी असेल, इतक्या कर्जास त्यांचे कर्ज उचल क्षमतेनुसार पात्र ठरतील आणि या पात्र कर्जापोटीचे सरळ व्याजाच्या १०% किंवा बँकेकडून आकारण्यात येणारा व्याज दर यामधील जो दर कमी असेल, त्यानुसार रेड्युसिंग बॅलंसनुसार ५ वर्षांचे व्याज अनुदान राज्य शासनातर्फे देण्याचा निर्णय घेण्यात आला. या अंतर्गत रु.३८ कोटी इतकी कर्ज पात्र रक्कम आणि रु.११.५१ कोटी इतका ५ वर्षांचा व्याज अनुदानाचा भार मंजूर करण्यात आला आहे. तदनंतर शासनाने जाहीर केलेल्या सॉफ्ट लोन योजनेचा लाभ मिळू न शकलेल्या कारखान्यांस ऊस पुरविण्या-या शेतक-यांच्या एफआरपीची उर्वरित रक्कम अदा करण्यासाठी या पूर्वीच्या

योजनास मुदतवाढ देणे; कर्ज पात्र रकमेतील उर्वरित रक्कम कारखान्यांच्या खात्यावर वर्ग करणे, तसेच कच्च्या साखरेच्या उत्पादनाचा कर्ज पात्र रक्कम ठरवितांना विचार करणे यासाठी सॉफ्टलोन योजना-व्याज अनुदान याबाबत शासनाने राज्यमंत्रिमंडळाच्या दिनांक ०६.०४.२०१६ रोजीच्या बैठकीत पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

ऊस उत्पादक शेतक-यांच्या एफआरपीची रक्कम देता यावी म्हणून शासन निर्णय दि.३०/७/२०१५, दि.५/९/२०१५ व दि.९/१२/२०१५ अन्वये एकूण १७६ साखर कारखान्यांसाठी लागू केलेल्या सॉफ्टलोन योजनेअंतर्गत कर्ज मंजूरी व वितरणाची मुदत दि. ३१ मे, २०१६ पर्यंत वाढविण्यात येत आहे. योजनेच्या इतर अनुषंगिक अटी व शर्ती यापूर्वी मंजूर केल्यानुसार राहतील. तसेच यापूर्वी राज्य शासनाने रु.२२०९ कोटी कर्ज पात्र रक्कम आणि रु.४६८ कोटी व्याज अनुदान भार मंजूर केला आहे, त्याच मर्यादेत सदर मंजूरी देण्यात येत आहे. शासन निर्णय दि.३०.७.२०१५ च्या सॉफ्टलोन योजनेनुसार पात्र १४८ कारखान्यांसाठी ४ वर्षांचे व्याज अनुदान यापूर्वी मंजूर केल्यानुसार राज्य शासनाकडून देण्यात येणार आहे. केंद्र शासनाच्या योजनेत लाभ मिळाला नसला, तरी या वाढीव मुदतीत राज्य शासनाकडून ४ वर्षांचे देय व्याज अनुदान देण्यात येईल. तसेच उर्वरित दि.५.९.२०१५ (२२ कारखाने) आणि दि.९.१२.२०१५ (६ कारखाने) च्या शासन निर्णयानुसारच्या योजनेमधील पात्र असे एकूण २८ कारखान्यांसाठी ५ वर्षांचे व्याज अनुदान यापूर्वी मंजूर केल्यानुसार राज्य शासनाकडून देण्यात येणार आहे.

सबब, राज्यातील ज्या साखर कारखान्यांनी गाळप हंगाम २०१४-१५ मधील एफआरपीप्रमाणे एकूण देय रकमेच्या ५०% पेक्षा जास्त एफआरपीची रक्कम दिनांक ३०.०६.२०१५ पर्यंत दिली आहे, मात्र सन २०१३-१४ मध्ये गाळप हंगाम घेतला नाही, अशा केंद्र शासनाच्या अधिसूचनेनुसार उपरोक्त योजनेत अपात्र ठरणा-या २२ सहकारी व खाजगी साखर कारखान्यांना शेतकऱ्यांच्या FRP ची रक्कम देता यावी, म्हणून ही योजना राज्य शासनाने लागू केली. या साखर कारखान्यांना सन २०१४-१५ मधील दि.३० जून, २०१५ पर्यंतच्या उत्पादीत पांढऱ्या साखरेच्या ११% साखर साठ्याच्या प्रती मे. टनाप्रमाणे किंवा (प्रलंबित ऊस देयक(-) उचल न केलेले तारण कर्ज) यापैकी जी रक्कम कमी असेल, इतक्या कर्जास त्यांचे कर्ज उचल क्षमतेनुसार पात्र ठरतील आणि या पात्र कर्जापोटीचे सरळ व्याजाच्या १०% किंवा बँकेकडून आकारण्यात येणारा व्याज दर यामधील जो दर कमी असेल, त्यानुसार रेड्युसिंग बॅलन्सनुसार जास्तीत जास्त ५ वर्षांचे व्याज अनुदान राज्य शासनाने देण्याचा निर्णय दि. ५ सप्टेंबर, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला. त्यानुसार रु. १८७.७६ कोटी पात्र कर्ज रकमेवरील ५ वर्षांचे व्याज अनुदानासाठी रु.५६.३३ कोटी भार मंजूर करण्यात आले आहे. मा.मुंबई उच्च न्यायालयाचे दि.२७.९.२०१६ चे आदेश लक्षात घेता मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने दि.२१.१.२०१० रोजी खाजगी साखर कारखान्यांना कोणत्याही स्वरूपाचे (Grant/Subsidy/Guarantee) आर्थिक सहाय्य करून नये असे आदेश आहे. उपरोक्त योजनेमधील पात्र असणाऱ्या मोहनराव शिंदे सहकारी साखर कारखाना लि., मोहननगर-आरग, ता. मिरज, जि.सांगली रु.१,२०,९२,०००/- इतकी रक्कम या सहकारी साखर कारखान्यांना वितरीत करण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

राज्यातील ज्या साखर कारखान्यांनी गाळप हंगाम २०१४-१५ मधील एफआरपीप्रमाणे एकूण देय रकमेच्या ५०% पेक्षा जास्त एफआरपीची रक्कम दि.३०.०६.२०१५ पर्यंत दिली आहे, त्यासाठी दिनांक ३०.०७.२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये पात्र झालेल्या सहकारी कारखान्यांना शेतक-यांच्या FRP ची रक्कम देता यावी म्हणून राज्य शासनाने व्याज अनुदान देण्याबाबत संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार तसेच वर नमूद मा.न्यायालयाचे आदेश विचारात घेता पुढील मोहनराव शिंदे सहकारी साखर कारखाना लि., मोहननगर-आरग, ता. मिरज, जि.सांगली रु.१,२०,९२,०००/- (रुपये एक

कोटी वीस लाख ब्यान्नव हजार फक्त) इतकी रक्कम या सहकारी साखर कारखान्यांस सन २०१७-१८ मध्ये उपलब्ध असलेल्या रु.४०,००,००,०००/- (रुपये चाळीस कोटी फक्त) तरतुदीमधून अदा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर रक्कम "मागणी क्रमांक-व्ही-२, मुख्यलेखाशीर्ष-२४२५ सहकार, (०३) सहकारी साखर कारखाने, (०३)(०१) सहकारी साखर कारखान्यांना सहायक अनुदान (२४२५० ०९८९), ३१-सहायक अनुदाने(वेतनेत्तर)" या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकावा. सदर खर्च सन २०१७-१८ साठी मंजूर झालेल्या तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

०२. प्रस्तुत प्रकरणी लेखाधिकारी, साखर आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे यांना "आहरण व संवितरण अधिकारी" व संचालक (प्रशासन), साखर आयुक्तालय, साखर संकुल, पुणे यांना "नियंत्रण अधिकारी" म्हणून प्राधिकृत करण्यात येत आहे. त्यानुसार लेखाधिकारी, साखर आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे यांनी त्या-त्या साखर कारखान्यांच्या बँकेला व्याज अनुदानाबाबत निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयातील अटी व शर्तीच्या अनुषंगाने वितरीत करण्याची कार्यवाही करावी.

०३. प्रमाणित करण्यात येते कि, या प्रकरणी शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक: अर्थसं-२०१५/प्र.क्र.८९/अर्थ-३, दि.१८.०४.२०१७ व दि.३०.०६.२०१७ मधील संबंधित अटीची पूर्तता झाली आहे. तसेच वित्त विभाग, परिपत्रक क्रमांक: संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.३१/कोषा.प्रशा-५, दि.१०.५.२०१६ मधील 'अ' येथील बाबींची पूर्तता होत आहे. साखर आयुक्त, पुणे यांनी सदर तरतूद वितरीत करताना तसेच खर्च करताना महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका व वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिकेमध्ये उल्लेख केलेल्या, तसेच वित्त विभागाच्या दि. २०.४.२०१६ व दिनांक १८.०४.२०१७ च्या परिपत्रकातील अटी व शर्तीचे व वेळोवेळी दिलेल्या सुचनांचे पालन करण्याची दक्षता घ्यावी.

०४. सदरहू शासन वित्त विभाग, परिपत्रक, क्रमांक:अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.०६.०२.२०१८ अन्वये विभागास प्राप्त प्राधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

०५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०३०११८२९३१७१०२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दि. शि. देसाई)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (३ प्रती)
- २) प्रधान महालेखापरिक्षक, लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ३) लेखा व अधिदान अधिकारी, मुंबई.
- ४) निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई.
- ५) महालेखापाल -१, महाराष्ट्र राज्य, (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा) मुंबई.
- ६) महालेखापाल -२, महाराष्ट्र राज्य, (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा) नागपूर.
- ७) संचालक (प्रशासन), साखर आयुक्तालय, साखर संकुल, पुणे.
- ८) जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.
- ९) लेखाधिकारी, साखर आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे (३प्रती)
- १०) सर्व प्रादेशिक सहसंचालक (साखर)
- ११) व्यवस्थापकीय संचालक, सांगली जिल्हा मध्यवर्ती बँक, सांगली.

- १२) कार्यकारी संचालक, मोहनराव शिंदे सहकारी साखर कारखाना लि., मोहननगर-आरग, ता. मिरज, जि.सांगली.
- १३) वित्त विभाग (व्यय-२), कराधान-३ व अर्थसंकल्प-१२, (अर्थोपाय शाखा)
- १४) कार्यासन क्रमांक १६-स/१७-स/२२-स/२५-स, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) सह संचालक, लेखा व कोषागारे, नवीन प्रशासकीय इमारत, मंत्रालय, मुंबई.
- १६) कक्ष अधिकारी, १६-स तथा वेब को-ऑर्डिनेटर, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) निवड नस्ती (३-स).